

Innst. O. nr. 81

(2000-2001)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Øyvind Vaksdal om lov om endring i lo v 26.mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). (Interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses å ha erverv som formål)

Dokument nr. 8:81 (2000-2001)

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

Bakgrunn

Forslagsstillerne ser et behov for at det gjøres en endring i skattelovens § 2-32 (1) hvor selskaper som ikke har erverv som formål er fritatt for å betale skatt av formue og inntekt. Forslagsstillerne ønsker at interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører, for eksempel i anbuds konkurranser skal anses å ha erverv som formål. Dette må presiseres i skattelovens § 2-32 (1).

Bakgrunnen for forslaget er at det i Tromsø kommune har oppstått en konkurransesituasjon mellom et interkommunalt selskap og private selskaper om å ta seg av Tromsøs søppel i de neste tre årene. Det interkommunale selskapet, Avfallsservice AS, er fritatt for å betale skatt på formue og inntekt etter skattelovens § 2-32 (1) fordi selskapet ikke har erverv som formål, til tross for at selskapet tar på seg oppdrag utenfor sine eierkommuners geografiske område, som er fem eierkommuner i Nord-Troms.

Konkurransesvridning

En ordning med at interkommunale selskaper som opptrer utenfor det geografiske området til sine eierkommuner skal anses for å ikke ha «erverv» som formål, er en betydelig konkurransevidning i forhold til private selskaper som opererer på dette markedet.

Om et selskap skal regnes for å ha «erverv» som formål må avgjøres ved en konkret fortolkning og vurdering av selskapets vedtekter og generelle drift. En slik fortolkning og helhetsvurdering av selskapets drift må foretas av ligningsmyndighetene i den kommune som selskapet skatter til. Dette åpner for store forskjeller mellom ligningskontorene, og etter forslagsstillerens oppfatning må det foretas en endring i

skattelovens § 2-32 (1) hvor det må presiseres at interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses å ha «erverv» som formål.

Stortingsrepresentant Øyvind Korsberg tok problemstillingen opp i et spørsmål til finansministeren i Stortingets spørretime den 7. mars 2001. Finansministeren kunne ikke svare klart på om interkommunale selskaper som konkurrerer med kommersielle aktører skal anses å ha erverv som formål. Finansministeren uttalte likevel følgende:

«Dersom et selskap innretter seg slik at lovens betingelser for skattefri status oppfylles, kan nok dette ha uheldige konkurransevidende sider.»

Denne uttalelsen fra finansministeren tyder på at statsråden ikke finner denne problemstillingen som problematisk.

Dagens praksis med å unnta interkommunale selskaper som deltar i anbuds konkurranser for formues- og inntektsskatt er også med stor sannsynlighet også i strid med EØS-regelverket. Stortingsrepresentant Øyvind Korsberg stilte den 28. februar 2001 et spørsmål i Stortingets spørretime til nærings- og handelsministeren om dagens praksis er i strid med EØS-regelverket. Nærings- og handelsministeren kunne ikke gi noe entydig og klart svar på dette, bortsett fra at hun mente at reglene om skattefritak i skattelovens § 2-32 (1) ikke er i strid med EØS-reglene for statlig støtte.

Konklusjon

Som vist i forslaget innebærer bestemmelsen i skattelovens § 2-32 en mulighet for skattemessig forskjellsbehandling mellom selskaper som opererer i det samme markedet. Videre åpner bestemmelsen for forskjellsbehandling mellom offentlige selskaper og

kommersielle aktører, samt for ulik tolkning av de lokale ligningskontorene. Etter forslagsstillernes oppfatning må det derfor foretas en nærmere presisering i bestemmelsen om at interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses for å ha erverv som formål.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Vedtak til lov

om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2-32 (1) skal lyde:

Mild stiftelse, kirkesamfunn, menighet, selskap eller innretning som ikke har erverv til formål, er fritatt for formues- og inntektsskatt. *Selskap som er organisert som interkommunalt selskap og som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører, for eksempel i anbudskonkurranser, skal anses å ha erverv som formål.*

II

Denne lov trer i kraft straks.»

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Erik Dalheim, Grethe G. Fossum, Britt Hildeng, Ottar Kaldhol, Torstein Rudihagen og Signe Øye, fra Kristelig Folkeparti, Valgerd Svarstad Haugland, Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfohn, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupe-dal, fra Venstre, Borghild Tenden, og representanten Steinar Bastesen, viser til at dokumentet er oversendt Finansdepartementet til uttalelse. Departementets svarbrev 23. april 2001 er vedlagt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, foreslår på bakgrunn av departementets uttalelse og tidligere behandling av spørsmålet om beskatning av interkommunale selskaper at forslaget avvises.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet finner det åpenbart at dagens regler ikke er tilstrekkelige til å ivareta de hensyn som ligger bak forslaget i Dokument nr. 8:81 (2000-2001). Forslaget har to formål. For det første å eliminere den konkurransemessige diskriminering som oppstår ved at interkommunale selskaper, som ikke har erverv til formål, opptrer i konkurranse med kommersielle aktører. Fordi disse interkommunale selskaper ikke er skattepliktige eksisterer det en klar og urettferdig konkurransevridning. Forslagets annet formål er å sørge for opphør av den eksisterende og tilfeldige forskjellsbehandling av interkommunale selskaper som i dag avhenger av forskjellig skjønnsutøvelse ved ligningskontorene.

Disse medlemmer vil hevde at nettopp det forhold at det finnes skattepliktige kommersielle konkurrenter til et interkommunalt selskap må være nok til å fastslå at konkurransen må finne sted på like vilkår dem imellom, det vil si med skatteplikt for begge konkurrenter. Dette må gjelde uavhengig av hvilket marked aktørene opererer i. At den foreslåtte lovendring vil få betydning for en rekke forskjellige kommunale/interkommunale tjenester og oppgaver er i denne sammenheng tilsiktet.

Disse medlemmer vil understreke at også interkommunale selskaper, som i navnet ikke har erverv til formål, vil måtte operere under usikkerhet og med driftsmarginer som kan gi skattefrie overskudd. Deres kommersielle konkurrenter er etter dagens lov hemmet i konkurransen fordi de er nødt til å ha like store marginer etter skatt som konkurrentene har før skatt for å kunne ha de samme forutsetninger for videre drift.

Disse medlemmer viser til dokumentet og merknadene ovenfor og fremmer følgende forslag:

«Vedtak til lov

om endring i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2-32 (1) skal lyde:

Mild stiftelse, kirkesamfunn, menighet, selskap eller innretning som ikke har erverv til formål, er fritatt for formues- og inntektsskatt. *Selskap som er organisert som interkommunalt selskap og som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører, for eksempel i anbudskonkurranser, skal anses å ha erverv som formål.*

II

Denne lov trer i kraft straks.»

3. FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet:**

Vedtak til lov

om endring i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2-32 (1) skal lyde:

Mild stiftelse, kirkesamfunn, menighet, selskap eller innretning som ikke har erverv til formål, er fritatt for formues- og inntektsskatt. *Selskap som er organisert som interkommunalt selskap og som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører, for eksempel i anbudskonkurranser, skal anses å ha erverv som formål.*

II

Denne lov trer i kraft straks.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:81 (2000-2001) - forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg og Øyvind Vaksdal om lov om endring i lov 26 .mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). (Interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses å ha erverv som formål) - avvises.

Oslo, i finanskomiteen, den 9. mai 2001

Dag Terje Andersen
leder

Borghild Tenden
ordfører

Siv Jensen
sekretær

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 23. april 2001

Dok 8:81 (2000-2001) om forslag til endring av skatteloven § 2-32 første ledd

Det vises til dokument nr. 8:81 hvor stortingsrepresentantene Per Sandberg og Øyvind Vaksdal legger frem forslag til endring i lov 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 2-32 første ledd; Interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses å ha erverv som formål (p.g.a. konkurransevridning).

Spørsmål om beskatning av interkommunale aksjeselskap har jeg besvart i Stortinget i spørsmål nr. 5 (2001) fra stortingsrepresentant Øyvind Korsberg. I brev av 10. mars 1999 har også daværende finansminister Restad behandlet samme tema i svar på spørsmål nr. 184 (1999) fra stortingsrepresentant Ranveig Frøiland.

Kommuner og fylkeskommuner er etter skatteloven § 2-30 første ledd bokstav c fritatt for skatteplikt. Skattefritaket gjelder ikke dersom kommunen eller fylkeskommunen organiserer deler av sin virksomhet i aksjeselskapsform. For interkommunale selskaper som er egne skattesubjekter (dvs. aksjeselskap og selskap med delt ansvar) kan skattefriheten likevel følge av skatteloven § 2-32 første ledd. Denne bestemmelsen fritar selskaper, innretninger som ikke har erverv til formål for skatteplikt. Skattefriheten etter denne bestemmelsen er uavhengig av om selskapet er offentlig- eller privateid. Begrunnelsen for skattefriheten må først og fremst søkes i at de aktuelle selskaper og ivaretar samfunnsfunksjoner som det offentlige ellers tar seg av.

Hva som nærmere bestemt ligger i vilkåret «ikke har erverv til formål» har utviklet seg gjennom retts- og ligningspraksis. Hvorvidt lovens vilkår er oppfylt i et konkret tilfelle må her, som i andre saker, avgjøres av de lokale ligningsmyndigheter etter en totalvurdering av en rekke momenter. Skattedirektoratet har i Lignings-ABC gitt anvisning på sentrale tolkningsmomenter. Sentralt i vurderingen, men ikke alltid avgjørende, er vedtektenes bestemmelser om drift uten sikte på overskudd. Det kan videre bli lagt vekt på hvordan selskapet er finansiert, om det har et ideelt formål, hvem midlene tilfaller ved oppløsning og om selskapet utdeler utbytte.

At et selskap konkurrerer med andre om oppdrag, både lokalt og innenfor EØS området, medfører ikke i seg selv at selskapet må anses å ha erverv til formål i skattelovens forstand. Driver imidlertid selskapet virksomhet av samme art og på samme måte som privateide bedrifter og i konkurranse med disse, vil dette kunne trekke i retning av at selskapet har erverv som formål. Ligningsmyndighetenes oppgave vil være å håndheve skattelovgivningen ut fra de faktiske forhold.

Ut fra et lovgivningssynspunkt vil det være uheldig i en skjønnsmessig totalvurdering å lovfeste at ett moment skal tillegges mer vekt enn de andre. Dersom eksempelvis interkommunale selskaper som opptrer i konkurranse med kommersielle aktører skal anses å ha erverv til formål som sådanne, ville det være å gi en type selskap i en spesiell situasjon en bestemt skattemessig behandling. Interkommunale aksjeselskaper er, på lik linje med andre typer selskaper, skattepliktige subjekter dersom de anses å ha erverv til formål. Totalvurderingen ligger som nevnt til de lokale ligningsmyndigheter i det konkrete tilfellet. Det er i denne sammenheng ønskelig med generelle regler og man kan heller ikke unngå elementer av skjønn. I mange deler av skattelovgivningen er det lagt opp til utøvelse av skjønn, da dette er mest hensiktsmessig for avgjørelse av enkelttilfeller. Finansdepartementet anser dagens regler for å være tilstrekkelige til å ivareta de hensyn som ligger bak lovforslaget.

Jeg vil også påpeke at interkommunale selskaper kan forekomme i mange forskjellige typer samarbeidsforhold. For eksempel kan formen brukes innen vann, avløp, renovasjon og annet kommunalteknisk samarbeid, energiforsyning, samferdsel, næringsmiddelkontroll og næringspolitiske tiltak, både til rene næringsutviklingsselskap, selskaper som driver med utleie av industri- eller kontorbygg og til vernede bedrifter innenfor sysselsetningssektoren. Slik lovforslaget er utformet, vil alle selskaper som er organisert som interkommunale selskaper bli skattepliktige dersom det finnes konkurrerende kommersielle aktører. Det blir for generelt.